

Пригоди Тома Соєра (дуже стислий переказ)

Марк Твен

Розділ I

Тітка Поллі шукала маленького хлопчика, якого звали Том Соєр. Він не пішов до школи і тепер ховався десь від покарання. Тітка не любила карати хлопця, але знала, що так треба. Тож, хоча завтра субота, Тома чекає робота: він повинен побілити паркан.

Розділи II-III

Том мав побілити тридцять ярдів дощаного паркана заввишки дев'ять, футів! Йому дуже не хотілося працювати у вихідний день. Тож він вигадав спосіб, як перекласти це завдання на інших.

Зробивши вигляд, що займається дуже цікавою і відповідальною справою, він зацікавив інших хлопців. Тепер вони самі ставали у чергу і просили Тома дати їм побілити. Крім того, пропонували за це різні "коштовності": паперового змія, павука на мотузці, скельце від пляшки, порожню катушку, грудку крейди, олов'яного солдатика тощо.

Том чудово провів час, тішачись безділлям і чималим товариством, а паркан був побілений аж у три шари!

Проходячи повз одного з будинків, Том побачив гарну синьооку дівчинку з двома довгими золотистими кісками, в білому платтячку та вишитих панталончиках. З цього часу усі думки хлопця були лише про чарівну незнайомку.

Розділ IV

У неділю Мері, Сід і Том ходили до церкви. Томові це не подобалось. Але цього разу він навіть виміняв у хлопців чеки, що давали за вивчені церковні вірші, і вирішив попросити за них Біблію. Усе це він робив лише для того, щоб його помітила незнайома красуня.

Розділ V

Щоб якось розважитися, Том випустив у церкві жука, чим привабив якогось пуделя. Собака став бавитися із жуком і майже зірвав службу.

Розділ VI

Том дуже не любив понеділок, бо попереду був тиждень каторги у школі. Та, коли вже не вдавалося уникнути занять, то він вигадував різні забавки, щоб не нудьгувати на уроках. За це часто був битий різками.

Розділ VII

Том запропонував Беккі заручитися. Дівчинка погодилася, і вони навіть поцілувалися. Та потім хлопчик проговорився, що вже був "заручений" з Емі Лоренс, чим дуже образив Беккі. Дівчина ще довго сумувала.

Розділ VIII

Том блукав по лісу. Йому було сумно. Потім він уявив, що знаходиться у Шервудському лісі. А сам він — славетний Робін Гуд. Зустрівши свого приятеля, Джо Гарпера, запропонував йому гратися з ним. Повертаючись додому, хлопці дуже шкодували, що нема більш розбійників, і розмірковували, чим би могла відшкодувати цю втрату новочасна цивілізація. Кожен твердив, що радніше став би на рік розбійником у Шервудському лісі, ніж довіку президентом Сполучених Штатів.

Розділи IX-X

Коли усі в домі лягли спати, Том вистрибнув з вікна і побіг туди, де його вже чекав Гекльберрі Фінн. Хлопці подалися до старовинного кладовища. Вони розмірковували, чи чують мерці їхні розмови, коли почулися чийсь голоси.

Хлопці стали свідками вбивства: до лісу прийшли лікар, Маф Портер та індіанець Джо. Коли між ними зав'язалася бійка, Джо вбив лікаря ножом, а Портера вдарив так, що той знепритомнів.

Налякані хлопці ледве втекли.

Розділ XI

Наступного дня містечко дізналося про вбивство лікаря. Поруч із тілом було знайдено ніж Мафа Портера. Тому його одразу було звинувачено у вбивстві. Маф потрапив до в'язниці. А хлопці, які бачили, як все сталося насправді, не могли порушити своєї клятви і розповісти, що насправді вбив лікаря індіанець Джо.

Том щодня або через день, вибравши слухну хвилину, ходив до заграбованого віконця в'язниці й нишком передавав "убивці" сякі-такі гостинці, що їх випадало десь роздобути. Ті дарунки чимало полегшували Томові душевні гризоти.

Розділи XII-XIII

Беккі кілька днів не ходила до школи, і Том ходив дуже сумішний. Його нічого не цікавило, він навіть забув про свої витівки. Тітка Полі була дуже схвильована.

Коли ж нарешті дівчина з'явилася у школі, хлопець від радості почав стрибати та усіляко привертати її увагу. Беккі, здавалося, нічого не помічала. Врешті вона зауважила, що Том тільки і вміє, що викаблучуватися, і думає, що це цікаво. Ці слова дуже образили і засмутили хлопця. Тоді Том вирішив утекти і стати піратом. До нього приєдналися Джо Гарпер і Гекльберрі Фінн. Через деякий час хлопці збудували пліт, узяли деякі припаси і відчалили від берега.

Розділи XIV-XVIII

Хлопці зупинилися на острові і влаштували табір. Їжа в них закінчилася, і друзі харчувалися тим, що знаходили навкруги. Однак, ніхто не хотів повертатися додому. Час проводили у веселих пустощах та цікавих розмовах.

Тим часом у містечку було сумно — усі вважали, що хлопці потонули.

Навіть коли усі мешканці зібрались у церкві, розмова йшла про зниклих дітей, а також про те, що чекає на небіжчиків після смерті.

Аж раптом перед очима здивованої пастви з'явилися троє к шпіців. Тут вже було і сліз, і радості, і стусанів!

Наступного дня усі були з хлопцями лагідні та розмовляли про те, що було за їхньої відсутності.

Розділи XIX-XX

Один з учнів порвав підручник. Беккі бачила це. Але вона боялась, що її покарають зате, що вона підглядала за іншими. Тоді Том узяв провину на себе і сказав, що це зробив він. Беккі сказала, що він дуже благородний. Тепер, певно, вони помиряться! Том був дуже щасливий.

Розділ XXI

Наближалися канікули. Учитель, і завжди суворий, став іще суворішим і прискіпливішим, бо хотів, щоб його учні добре відзначилися в "підсумковий день".

У цей самий день школярі вирішили помститися і влаштували гарну виставу, яка приховано висміювала вчителя. Том теж брав участь у виставі.

Розділи XXII-XXIV

Канікули виявилися досить нудними. Рідкі розваги не приносили задоволення. Беккі поїхала до свого рідного містечка, а отже у Тома зникла остання розрада. До того ж, хлопець захворів на кір.

Нарешті містечко сколихнулось: у суді починалося слухання справи про вбивство лікаря. Том і Гек пам'ятали про свою клятву. Але все-таки їм довелося давати свідчення. Том розповів усе, що бачив. Після цього індіанець раптово вискочив з вікна і втік.

Том став місцевим героєм і дуже пишався. Але у місці наростала тривога — за злочинця була призначена винагорода, але він досі був на волі.

Розділи XXV-XXVIII

У Тома виникло нестерпне бажання відшукати заритий у землю скарб. Він покликав із собою Гека. Хлопці кілька разів починали копати у різних місцях, але кожного разу їх чекало розчарування. Нарешті вирішили шукати скарб у покинутому будинку з привидами.

Уночі хлопці прийшли до старого будинку. Але те, що вони там побачили, перевершило усі сподівання. Гроші там дійсно були — їх ховав саме індіанець Джо. Та, говорячи про скарб, Джо казав своїм напарникам, що йдеться не лише про гроші, але й про помсту. Том був наляканий — чи не йому збирається помститися індіанець?

Розділи XXIX-XXXII

Сім'я судді Тетчера повернулася до містечка. Том і Беккі вирушили на прогулянку за місто. Вони блукали темними переходами печери, оглядаючи вже знайомі їм дива, і не помітили, як опинилися зовсім одні у глибині печери — біля дуже великого озера. Діти не знали, куди йти далі — вони заблукали.

Далі почалися важкі часи, дні, а, може, й тижні, як їм здавалося, блукання темними коридорами печери. Беккі була зовсім виснажена. Том намагався якось розрадити її, але в нього нічого не виходило.

Нарешті Том залишив знесилену Беккі біля джерела, а сам подався обстежувати численні коридори печери. І нарешті в одному з них знайшов вихід.

У містечку всі були стурбовані зникненням Тома і Беккі. Їх шукали і не знаходили. І вже втратили надію. Коли місто облетіла новина — діти знайшлися.

Та на мешканців чекала приголомшлива новина — Том розповів, що бачив у печері індіанця Джо. Він натрапив на нього, коли блукає коридорами.

Розділи XXXIII-XXXIV

Індіанця Джо дійсно знайшли у печері, але на той час він вже помер з голоду.

Том сказав Геку, що гроші — у печері. І вони подалися на пошуки скарбу. По дорозі Том запропонував товаришу оселитися у печері і брати у полон людей. А потім вимагати за них викуп.

Та їхні плани зруйнував містер Джоне, який побачив хлопців і відвів їх додому.

Вдова Дуглас оголосила, що хоче взяти Гека до себе в дім і подбати про його виховання, а коли матиме вільні кошти, допоможе йому розпочати скромне діло. На це Том мовив, що Гек і без того багатий. І вивалив на стіл купу золотих монет. Гроші полічили. Там було трохи більше як дванадцять тисяч доларів. Половина належали Геку.

Розділ XXXV

Хлопці стали дуже поважними особами у місті.

Удова Дуглас поклала Гекові гроші в банк під відсотки, а суддя Тетчер зробив те саме з Томовою половиною.

Багатство і щире сприяння вдови Дуглас прилучили Гека до пристойного товариства. Три тижні він мужньо зносив це, та одного чудового дня зник.

Том знайшов його, і хлопці домовилися скласти присягу: завжди стояти один за одного.

Коментар

"Пригоди Тома Сойєра" занурюють нас у цікавий світ, де кожного дня трапляються якісь несподівані пригоди. Але усі вони закінчуються добре. Автор змалював дуже привабливий образ хлопця, який має дуже багату фантазію. Саме це робить його життя таким цікавим і різноманітним. Том ніколи не сидить без діла. І навіть покарання сприймає з оптимізмом. Якщо хлопець засмучується, то це ненадовго. Та й то, він постійно шукає, як вирішити виниклу проблему.

У творі Марка Твена змальовано справжні почуття, щиру дружбу. Навіть кохання, хоча герої — лише діти. Крім того, усі головні герої справляють приємне враження. У першу чергу тому, що мають відкриті, щирі серця, здатні і на співчуття, і на взаємодопомогу. І навіть — на справжній подвиг.